

**WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH
i MIESZKANIOWYCH**

Zatwierdzam:

.....

INFORMACJA

**z realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487) za 2016 rok.**

OSTROŁĘKA MARZEC 2017 r

I N F O R M A C J A

**z realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487) za 2016 rok.**

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487).

Zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy, zezwolenia wydawane są po uzyskaniu pozytywnej opinii Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałami rady gminy.

Na terenie miasta Ostrołęki obowiązuje uchwała Nr 186/XXIX/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Zgodnie z § 1 ww. uchwały, na terenie miasta Ostrołęki może znajdować się 65 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4, 5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 77 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. Natomiast § 2 uchwały zabrania usytuowania na terenie miasta Ostrołęki miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w odległości mniejszej niż 100 m od obiektów kultu religijnego, szkół, przedszkoli oraz innych placówek oświatowo - wychowawczych i opiekuńczych. Odległości te mierzone są wzdłuż najkrótszych ciągów jezdnych i pieszych, pomiędzy wejściem do obiektu, a wejściem do punktu sprzedaży napojów alkoholowych. Przez ciągi jezdne rozumie się istniejące ulice, a przez ciągi piesze istniejące chodniki.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się oddzielnie na następujące rodzaje:

- 1) do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 2) powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) powyżej 18 % zawartości alkoholu.

Do wniosku o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych należy dołączyć:

- 1) dokument potwierdzający tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu stanowiącego punkt sprzedaży napojów alkoholowych,
- 2) zgodę właściciela, użytkownika, zarządcy lub administratora budynku, jeżeli punkt sprzedaży będzie zlokalizowany w budynku mieszkalnym wielorodzinnym,
- 3) decyzję właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, potwierdzającą spełnienie warunków sanitarnych przez punkt sprzedaży.

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2016 r. do Urzędu Miasta Ostrołęki wpłynęło 105 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz 7 wniosków o zmianę posiadanych zezwoleń (wydano 19 decyzji zmieniających zezwolenia).

W 2016 roku ogółem wydane zostały 142 zezwolenia, w tym:

- 1) na sprzedaż w placówkach handlowych:
 - 34 zezwolenia na sprzedaż napojów zaw. do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
 - 25 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu,
 - 24 zezwolenia na sprzedaż napojów zaw. powyżej 18 % alkoholu,
- 2) na sprzedaż i podawanie w placówkach gastronomicznych:
 - 24 zezwolenia na sprzedaż napojów zaw. do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
 - 11 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu,
 - 15 zezwoleń na sprzedaż napojów zaw. powyżej 18 % alkoholu,
- 3) 9 zezwoleń na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych podczas imprez rozrywkowych, festynów, koncertów.

Natomiast dla 22 przedsiębiorców, ze względu na brak limitu punktów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu, wydano 44 decyzje odmawiające wydania zezwoleń. Od decyzji odmownych żaden przedsiębiorca nie wniósł odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ostrołęce. Przy rozpatrywaniu powyższych wniosków, podstawowym kryterium brany pod uwagę, było wyczerpanie limitu punktów ustalonego dla miasta Ostrołęki. Wydanie zezwolenia poza ustalonym limitem byłoby rażącym naruszeniem przepisów prawa oraz zasady praworządnego działania organów administracji publicznej. Zadaniem samorządu gminnego jest realizacja zadań wynikających z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Miasto wykonuje je przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, m.in. poprzez ograniczanie dostępności alkoholu. W związku z tym, że liczba punktów sprzedaży ma duży wpływ na poziom konsumpcji alkoholu, który z kolei wpływa na rozpowszechnianie problemów zdrowotnych i społecznych związanych z alkoholem, to wyczerpany limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych stanowi negatywną przesłankę w przedmiocie wydania zezwolenia.

Przy rozpatrywaniu wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, występuje się o opinię do Zarządów Osiedli, na terenie których mają być uruchomione punkty sprzedaży. Natomiast w przypadku wniosków przedsiębiorców, którym upływa termin ważności zezwoleń i zwracają się o ponowne ich wydanie, występuje się do Komendy Miejskiej Policji oraz do Straży Miejskiej o informację, czy funkcjonowanie placówki nie powodowało zakłóceń porządku publicznego.

Przy odbiorze zezwoleń, właściciele punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zobowiązuje się do przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz zamieszczania w miejscach sprzedaży informacji o szkodliwości spożywania alkoholu. Przedsiębiorcy informowani są, iż w przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy. Zapoznawani są także z obowiązującymi przepisami i sankcjami, jakie grożą za ich nieprzestrzeganie.

Zgodnie z art. 18 ust. 10 pkt. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w przypadku nieprzestrzegania określonych w ustawie warunków sprzedaży napojów alkoholowych, organ zezwalający cofa zezwolenie na jego sprzedaż.

W związku z sygnałami docierającymi do Prezydenta Miasta Ostrołęki, iż przedsiębiorcy, którzy otrzymali zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, prowadzą detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, wystąpiono do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Warszawie Delegatury w Ostrołęce o przeprowadzenie kontroli w 5 placówkach gastronomicznych. Po otrzymaniu informacji potwierdzającej nieprzestrzeganie warunków sprzedaży alkoholu, do przedsiębiorców wystosowano zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie cofnięcia zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Dwóch przedsiębiorców, po otrzymaniu zawiadomienia, złożyło rezygnację z prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych i Prezydent Miasta dokonał wygaśnięcia zezwoleń.

Równocześnie Prokuratura Rejonowa w Ostrołęce, na podstawie przepisów karnych – art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadziła dochodzenie w sprawie popełnienia przestępstwa. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, wobec wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej w postaci braku znamion czynu zabronionego, Prokuratura dokonała umorzenia dochodzenia. Na wniosek Pełnomocnika Strony, który skierował do Prezydenta Miasta pismo procesowe z żądaniem dopuszczenia dowodu z prawomocnego postanowienia o umorzeniu dochodzenia prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Ostrołęce, postępowanie administracyjne w sprawie cofnięcia zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zostało umorzone. W odniesieniu do jednego punktu gastronomicznego, biorąc pod uwagę ustalenia Prokuratury, umorzenia postępowania dokonało Samorządowe Kolegium Odwoławcze.

Przeciwko uruchomieniu placówki gastronomicznej, w bezpośrednim sąsiedztwie bloków mieszkalnych, do Prezydenta Miasta wpłynął protest podpisany przez 66 okolicznych mieszkańców. Protestującym udzielono odpowiedzi, iż Urząd Miasta nie ma wpływu na rodzaj uruchamianych placówek. Przedsiębiorca zamierzający wykonywać działalność gospodarczą, może ją podjąć w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Prezydent Miasta nie mocy prawnej zakazania prowadzenia działalności, uciążliwej dla okolicznych mieszkańców.

Natomiast mieszkańców, sąsiadujących z punktami sprzedaży napojów alkoholowych, uskarżających się na uciążliwości związane z ich funkcjonowaniem poinformowano, że sprawy bezpieczeństwa, ładu i porządku publicznego leżą w gestii służb miejskich, w związku z tym powinni telefonicznie zgłaszać przypadki zakłócania ciszy nocnej przez klientów. Zgodnie z art. 18 ust. 10 pkt 3 ustawy, w przypadku powtarzającego się co najmniej dwukrotnie w okresie 6 miesięcy, w miejscu sprzedaży lub najbliższej okolicy, zakłócania porządku publicznego w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych przez dany punkt sprzedaży, gdy prowadzący ten punkt nie powiadamia organów powołanych do ochrony porządku publicznego, zezwolenia mogą być cofnięte. Wobec powyższego mieszkańcom udzielono odpowiedzi, iż po uzyskaniu dokumentów od służb miejskich potwierdzających, że istnieje związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy sprzedażą napojów alkoholowych w spornym punkcie, a przypadkami zakłócania porządku publicznego, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie cofnięcia zezwoleń. Natomiast

do właścicieli placówek, wystosowano pisma zobowiązujące do zwiększenia nadzoru nad prowadzonymi punktami oraz do bezwzględnego przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

W związku z pismem podpisanym przez 36 mieszkańców budynku wielorodzinnego, w którym uskarżali się na zachowanie klientów pobliskich sklepów monopolowych, wystąpiono do Zespołu ds. kontroli Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrołęce, o przeprowadzenie kontroli pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom do lat 18 oraz osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości. Ponadto, w celu poprawy stanu bezpieczeństwa i spokoju mieszkańców, wystąpiono do Komendy Miejskiej Policji w Ostrołęce o zwiększenie patroli w rejonie uciążliwych placówek handlowych, szczególnie w piątki i soboty, w godzinach wieczornych i nocnych oraz o niezwłoczne informowanie Urzędu Miasta o przypadkach zakłócania porządku publicznego. Natomiast do właścicieli placówek, mając na względzie dobro mieszkańców, w trosce o spokój i porządek na osiedlu, wystosowano pisma ostrzegawcze, zobowiązujące do przestrzegania obowiązujących przepisów prawa oraz poinformowano, iż w przypadku nieprzestrzegania określonych w ustawie zasad sprzedaży napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw, zezwolenia mogą być cofnięte.

Z uwagi na wpływające do Urzędu Miasta informacje o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, wspólnie z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w miesiącu października zorganizowano terenowe szkolenie dla właścicieli punktów sprzedaży oraz sprzedawców i osób podających napoje alkoholowe. Szkoleniem, przeprowadzonym przez trenerów Małopolskiego Centrum Profilaktyki w Krakowie, objęto 46 przedsiębiorców.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. na terenie miasta Ostrołęki funkcjonowało:

- 1) 99 punktów prowadzących detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) 68 punktów prowadzących gastronomiczną sprzedaż napojów alkoholowych.

Lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w porównaniu do roku 2015 obrazuje poniższe zestawienie:

Osiedle	2015 r.		2016 r.	
	Sklepy	Gastronomia	Sklepy	Gastronomia
”Stare Miasto,,	5	12	4	13
”Łazek”	5	3	5	4
”Leśne”	3	-	2	-
”Starosty Kosa”	6	3	4	4
”Śródmieście”	13	21	16	24
„Sienkiewicza,,	4	3	4	1
”Łęczysk”	4	1	4	-
”Parkowe”	9	4	8	3
”Traugutta”	2	2	2	2
”Witosa”	5	5	6	6
”Wojciechowice”	7	4	6	4
”Centrum”	21	3	20	5
”Stacja”	11	3	11	1
„Dzieci Polskich”	5	2	5	1
”Pomian”	2	-	2	-
”Bursztynowe”	-	1	-	-
Ogółem	102	67	99	68

Placówki ze sprzedażą napojów alkoholowych rozmieszczone są w poszczególnych rejonach miasta, w stosunku do liczby mieszkańców, raczej równomiernie. Jedynie na terenie Osiedla „Śródmieście” i „Stare Miasto” jest największe zagęszczenie placówek gastronomicznych (24 i 13 punktów), natomiast na terenie Osiedla „Centrum,, zlokalizowanych jest najwięcej sklepów (20 punktów).

W porównaniu do stanu punktów sprzedaży na dzień 31 grudnia 2015 r. stwierdzić można, że w 2016 roku nastąpił nieznaczny spadek liczby punktów detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych. Pomimo, że 17 przedsiębiorców zrezygnowało z prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych (wydano 37 decyzji o wygaśnięciu zezwoleń), placówki zostały ponownie uruchomione przez nowych właścicieli.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży został całkowicie rozdysponowany, natomiast w limicie punktów sprzedaży napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, do rozdysponowania pozostały 32 wolne punkty. Informacja o wolnych limitach punktów sprzedaży napojów alkoholowych każdorazowo zamieszczana jest w Biuletynie Informacji Publicznej.

Pomimo rozdysponowania limitu ustalonego dla punktów handlowych oraz wydania 44 decyzji odmawiających wydania zezwoleń powyżej 4,5 % alkoholu, Prezydent Miasta Ostrołęki nie podjął inicjatywy w sprawie zmiany uchwały Nr 186/XXIX/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, poprzez zwiększenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Liczba mieszkańców Ostrołęki, w stosunku do lat ubiegłych, uległa nieznacznemu zmniejszeniu, więc nie zachodzą przesłanki do zwiększenia ustalonego limitu. Jednocześnie Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęty na 2016 r. przez Radę Miasta Ostrołęki uchwałą Nr 124/XIX/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. określający zadanie gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wskazywał, że w ramach kształtowania odpowiedniej polityki społecznej, w szczególności w zakresie szkód zdrowotnych i dostępności alkoholu, nie zostaną podjęte działania zmierzające do zwiększenia limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Za wydane zezwolenia naliczane są opłaty w określonej wysokości:

- 1) 525 zł na sprzedaż napojów zawierających do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
- 2) 525 zł na sprzedaż napojów zaw. powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) 2.100 zł na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % alkoholu,

- 4) za jednorazowe zezwolenia w wysokości odpowiadającej 1/12 rocznej opłaty za poszczególne rodzaje zezwoleń.

Opłata podstawowa dotyczy przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą w tym zakresie. Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w roku poprzednim, obowiązani są do złożenia, do dnia 31 stycznia, pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim.

Przedsiębiorca prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży, w którym roczna wartość sprzedaży alkoholu w roku poprzednim przekroczyła:

- 1) 37.500 zł dla napojów o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwa – wnosi opłatę w wysokości 1,4 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim,
- 2) 37.500 zł dla napojów o zawartości od 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) - wnosi opłatę w wys. 1,4 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim,
- 3) 77.000 zł dla napojów o zawartości powyżej 18 % alkoholu – wnosi opłatę w wysokości 2,7 % ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim.

Opłaty wnoszone są na rachunek Miasta Ostrołęki w każdym kolejnym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem, w trzech równych ratach w terminach do dnia 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego.

W roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, opłatę dokonuje się w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia.

W roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, opłatę dokonuje się w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia.

Zgodnie z art. 18 ust. 12 pkt 5 ustawy, zezwolenie wygasa w przypadku niedopełnienia w terminach obowiązku:

- a) złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 11¹ ust. 4, lub
- b) dokonania opłaty w wysokości określonej w art. 11¹ ust. 2 i 5.

Na podstawie art. 18 ust. 12a, w przypadku, o którym mowa w ust. 12 pkt 5 lit. a, zezwolenie wygasa z upływem 30 dni od dnia upływu terminu dopełnienia obowiązku złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 11¹ ust. 4, jeżeli przedsiębiorca w terminie 30 dni od dnia upływu terminu do dokonania czynności określonej w ust. 12 pkt 5 lit. a

nie złoży oświadczenia wraz z jednoczesnym dokonaniem opłaty dodatkowej w wysokości 30 % opłaty określonej w art. 11¹ ust. 2.

Przedsiębiorca, któremu zezwolenie wygasło z przyczyn określonych w ust. 12 pkt. 5 ustawy, może wystąpić z wnioskiem o wydanie nowego zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o wygaśnięciu zezwolenia.

W 2016 roku wydano 8 decyzji o wygaśnięciu zezwoleń dla 4 przedsiębiorców, którzy nie uiszcili opłaty w terminie określonym ustawą. Od decyzji o wygaśnięciu zezwoleń, żaden przedsiębiorca nie wniósł odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2016 roku naliczono opłaty na łączną kwotę 1.011.002,60 zł. W porównaniu do roku 2015, w którym wpływy z opłat wyniosły 988.948,96 zł, stwierdzić można, że środki uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uległy nieznacznemu zwiększeniu.

Pozyskane środki są przeznaczone na finansowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, **które zgodnie z art. 4¹ ustawy realizowały w 2016 r. m. in. następujące podmioty:**

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest samorządową jednostką organizacyjną pomocy społecznej realizującą zadania z zakresu interwencji kryzysowej i specjalistycznego poradnictwa. Jako samodzielna jednostka organizacyjna Miasta Ostrołęki funkcjonuje od 7 listopada 2006 r. Zgodnie z art. 19 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.), prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej należy do zadań własnych powiatu.

Podstawowym celem działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego, podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej oraz zapewnienie schronienia osobom i rodzinom z terenu miasta Ostrołęki, mającym trudności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, doznającym przemocy w rodzinie. Naczelną zasadą, którą kierują się pracownicy OIK jest udzielanie

natychmiastowej pomocy każdej osobie, która zgłosi się do Ośrodka, a także osobom i rodzinom w sytuacji zagrożenia, jeśli pracownicy Ośrodka zostaną o takiej sytuacji poinformowani. Ośrodek pełni rolę ratowniczą, interwencyjną i terapeutyczną. Obowiązuje w nim dyskrecja i indywidualne podejście do klientów. Pomoc udzielana jest adekwatnie do potrzeb klienta i możliwości Ośrodka.

I. Podstawowe zadania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce określa statut (uchwała Nr 291/XLI/2008 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 27 listopada 2008 r.) oraz regulamin organizacyjny jednostki.

Do zadań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce należy między innymi:

- 1) Interwencja kryzysowa stanowiąca zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.
- 2) Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, świadczone osobom i rodzinom, mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.
- 3) Poradnictwo prawne, realizowane przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.
- 4) Poradnictwo psychologiczne realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.
- 5) Poradnictwo rodzinne obejmujące szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.
- 6) Terapia grupowa realizowana przez funkcjonowanie grup samopomocowych lub grup wsparcia.
- 7) Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. Zatrudnienie kadry:

W 2016 r. w ramach otrzymanych środków z tytułu opłat naliczanych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych OIK zatrudnił w pełnym wymiarze czasu pracy (1 etat) **pedagoga**, który ukończył Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (szkolenie I⁰). Wykorzystanie wiedzy i doświadczenia ww. specjalisty pozwoliły na poprawienie jakości udzielanej pomocy osobom (także potrzebującym schronienia)

doznającym przemocy oraz ułatwiły kontakt i motywowanie sprawców przemocy do udziału w grupie korekcyjno-edukacyjnej. Wynagrodzenie pedagoga całkowicie opłacane było z ww. otrzymanych środków. Ponadto częściowo opłacano wynagrodzenie zatrudnionego **psychologa**, który w roku 2016 prowadził terapię z osobami korzystającymi ze schronienia i innymi osobami zwracającymi się do OIK o pomoc psychologiczną. Psycholog prowadził również pogadanki profilaktyczne dotyczące przemocy domowej i choroby alkoholowej w ostrołęckich szkołach.

Na zasadzie umowy – zlecenia, w OIK pracowało **czterech pracowników socjalnych**. W ramach wykonywanych zadań pracownicy pełnili dyżury w siedzibie Ośrodka w przypadku przebywania w Ośrodku osoby, której udzielano schronienia; udzielali kompleksowej pomocy osobie przebywającej w schronieniu poprzez zorganizowanie posiłku; udzielali pierwszej pomocy psychologicznej; przeprowadzali wywiady środowiskowe z osobami przebywającymi w schronieniu; pełnili dyżury pod telefonem interwencyjnym w dni robocze, poza godzinami pracy Ośrodka oraz dni wolne od pracy.

III. Informacja o działalności OIK oraz formach udzielanej pomocy.

O formach udzielanej pomocy przez OIK, mieszkańcy Ostrołęki informowani byli poprzez portal internetowy, poprzez ulotki oraz współpracujących z OIK funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych, kuratorów, pedagogów szkół i służbę zdrowia.

W ramach działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielane jest schronienie osobom, które doznają przemocy. Mogą one skorzystać z czasowego schronienia w celu izolacji od sprawcy. Osoby te mają zapewnione bezpieczeństwo i wsparcie w rozwiązywaniu problemów. Czas schronienia wynosi do 3 miesięcy. W czasie pobytu w OIK zakwaterowane osoby, wspólnie z pracownikami przygotowują i wcielają w życie plan naprawy kryzysowej sytuacji i wyjścia z przemocy. W 2016 r. skorzystało z tej formy pomocy **10 osób**: w tym **2** kobiety i **8** dzieci. Okres zamieszkiwania ogółem przez te osoby wynosił **140 świadczeń**, gdzie za jedno świadczenie należy przyjąć 1 nocleg. Ze schronienia w OIK korzystały głównie matki z dziećmi w sytuacji przemocy w rodzinie. Prowadzona była z nimi praca terapeutyczna.

Przyczyny udzielanej pomocy oraz liczba osób objętych pomocą:

- przemoc - 318, (fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna, wyrzucenie z mieszkania), alkoholizm – 221; współzależnienie – 146; utrata bliskiej osoby – 4; konflikty - 172; myśli, tendencje samobójcze – 10; problemy wychowawcze - 27;

bezdomność - 3; trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym - 23; inne uzależnienia – 20; pozostałe problemy - 347. **Łącznie 1.311 porad.**

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jako jednostka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego udzielał:

a) Porad prawnych:

W ramach zawartej umowy – zlecenia prawnik z Kancelarii Adwokackiej w Ostrołęce, udziela klientom OIK oraz mieszkańcom miasta Ostrołęki porad prawnych - we wtorki i piątki w godzinach od 16⁰⁰ do 18⁰⁰. W 2016 r. udzielono porad prawnych **165** osobom.

b) Specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w tym:

Pedagogicznego:

Pedagodzy zatrudnieni w OIK w ramach swoich obowiązków udzielali pomocy i porad osobom i rodzinom w sprawach rozwiązywania problemów i konfliktów rodzinnych, prowadzili interwencje w sytuacjach kryzysowych oraz prowadzili terapię indywidualną i rodzinną. Pedagodzy pracują codziennie w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Ponadto każdy z nich raz w tygodniu dyżuruje w Ośrodku do godziny 20⁰⁰.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z różnych form pomocy pedagogicznej.

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne rodzinne	385	1.010
Interwencja kryzysowa	150	474
Terapia rodzinna i mediacje małżeńskie	30	65
Terapia indywidualna	8	21

Psychologicznego:

Do zadań psychologa zatrudnionego w OIK należy w szczególności podejmowanie terapii psychologicznej dotyczącej problemów rodzinnych, osobistych wynikających z braku umiejętności komunikowania się z innymi oraz braku umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z otoczeniem.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy psychologa w zależności od formy udzielanej pomocy.

Wyszczególnienie formy pomocy	Liczba osób	Liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne i indywidualne	223	643
Interwencja kryzysowa	21	95
Terapia rodzinna	17	72
Terapia indywidualna	185	476

Liczba spotkań terapeutycznych pedagogów i psychologa z osobami potrzebującymi wsparcia kształtowała się od jednego do kilkunastu spotkań dla jednego klienta.

IV. Grupy samopomocowe i grupy wsparcia.

W 2016 r. w OIK funkcjonowała **grupa wsparcia** dla osób doznających przemocy w rodzinie. Spotkania odbywały się na zasadzie grupy otwartej. Na spotkania mogły przychodzić osoby chętne z terenu miasta Ostrołęki. Większość uczestniczek to osoby, w których rodzinie została założona procedura „Niebieskiej Karty”. Osoby były motywowane do uczestnictwa podczas spotkań w grupach roboczych w związku z prowadzoną procedurą.

Grupa wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Grupa wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie miała charakter profilaktyczno-terapeutyczny. W czasie trwania grupy tj. od lutego do grudnia 2016 r. w spotkaniach uczestniczyło 6 osób. Grupa zbierała się raz w tygodniu i trwała 2 godziny.

Głównym celem grupy wsparcia było – zatrzymanie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Cele szczegółowe to: zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie i zagrożonych przemocą; konieczność odrzucenia mitów i stereotypów dotyczących przemocy domowej; uświadomienie skutków wynikających z trwania w kręgu przemocy; rozszerzenie oferty pomocy dla osób „dotkniętych” przemocą domową. Prowadzący grupę specjalista przekazywał uczestniczkom wiedzę na temat przemocy domowej, uczył rozpoznawania faz przemocy we własnej rodzinie, zmieniał stereotypowe myślenie na temat przemocy, przekazywał wiedzę na temat praw i uczył jak je egzekwować, pracował z uczestniczkami nad budowaniem poczucia własnej wartości i wyjścia z roli ofiary, uczył poprzez ćwiczenia nowych konstruktywnych zachowań. Obok psychoedukacji, która miała wpływ na poprawę sytuacji uczestniczek było – wsparcie tj.: dzielenie się z grupą swoimi problemami, poczucie przynależności, nadzieja na pozbycie się problemu, dostarczanie wzorców konstruktywnego zachowania oraz możliwość rozładowania problemu.

Grupa wyznaczała aktywność członków do poszukiwania zmiany nieprawidłowych procesów zachodzących w rodzinie, zachęcała do szukania sposobów obrony przed atakami przy jednoczesnym zrezygnowaniu z zemsty i walki ze sprawcą. Wprowadzone nawyki w trakcie spotkań grupy wytworzyły w uczestniczkach umiejętność działań obronnych i zmobilizowała do kolejnych działań – **by żyć godnie i bez lęku**.

W OIK funkcjonowała również **grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób nieradzących sobie z agresją** (stosujących przemoc). Głównym celem było dostarczenie wiedzy, nabywanie umiejętności oraz modelowanie zachowań konstruktywnych u uczestników, w kierunku zaprzestania stosowania przemocy. Na przestrzeni okresu trwania programu (listopad i grudzień 2016 r.) na konsultację wstępną zgłoszono 4 mężczyzn, którzy wyrazili chęć uczestnictwa w grupie. Spośród nich **dwóch** stawili się na spotkanie i zostali zakwalifikowani do programu i kontynuują uczęszczanie na zajęcia. Łącznie w okresie 2 miesięcy przeprowadzono 6 indywidualnych sesji dla klientów. W związku z krótkim okresem programu ocena rezultatów oddziaływań jest niemożliwa. Program dla osób nieradzących sobie z agresją będzie kontynuowany w 2017 r.

V. Działania profilaktyczno-edukacyjne OIK.

W szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych przeprowadzono akcję profilaktyczno-informacyjno-edukacyjną poprzez rozprowadzanie ulotek dotyczących działalności OIK.

W Zespole Szkół Zawodowych Nr 3 w Ostrołęce, psycholog OIK przeprowadził dla **120 uczniów** (5 godzin lekcyjnych dla 5 klas) zajęcia na temat: „Choroba alkoholowa”.

Dla młodzieży Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 w Ostrołęce psycholog OIK przygotował pogadanki na tematy: „Bezpieczne partnerstwo”; „Choroba alkoholowa”; „Gdzie szukać pomocy i jak z niej korzystać?” i „ Rozumienie i zarządzanie silnymi emocjami”. Pogadanki odbywały się w sześciu terminach, w których uczestniczyło **160 uczniów**.

Dla mieszkańców Bursy Regionalnej w Ostrołęce psycholog OIK przeprowadził prelekcję na temat: „Budowanie pozytywnego obrazu siebie”. W spotkaniu brało udział **30 osób**.

W Zespole Szkół Zawodowych Nr 4 w Ostrołęce psycholog OIK prowadził warsztaty dotyczące **przemocy w rodzinie**. Ogółem wzięło w nich udział **167 uczniów**. Również z uczniami tej szkoły poprowadził warsztaty dotyczące **związków opartych na partnerstwie**. W dwóch spotkaniach brało udział **130 uczniów**.

Łącznie w pogadankach profilaktycznych wzięło udział **607 uczniów**.

VI. Działania koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zgodnie z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie, w mieście Ostrołęka na lata 2010 – 2016, w OIK jest zatrudniony koordynator ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem pracy koordynatora było zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy w rodzinie oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie.

Zadaniem koordynatora było również:

- nadzorowanie terminowej i właściwej realizacji zadań Grup Roboczych zajmujących się procedurą „Niebieskich Kart”,
- usprawnianie współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie i wypracowanie procedur pomocowych w rodzinach dotkniętych przemocą,
- udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy,
- motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w grupie korekcyjno-edukacyjnej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej procedury „Niebieskiej Karty”,
- koordynowanie spotkań grup roboczych,
- monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie interwencji w środowisku mających na celu powstrzymanie przemocy.

Funkcjonowanie grup roboczych pozwala na: bardziej wnikliwą ocenę sytuacji klientów, budowanie i doskonalenie współdziałania pomiędzy specjalistami w obszarze przemocy w rodzinie, większą możliwość zajęcia się wieloma sprawami i problemami adekwatnie do potrzeb poszczególnych członków rodziny i danej sytuacji, inne spojrzenie na problem i wymianę doświadczeń, zapobieganie podejmowaniu działań wykluczających się bądź powielających się, zmniejszenie możliwości manipulacji, uzyskanie wsparcia dla osób pomagających (przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu).

W okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. wszczęto **66** procedur „Niebieskiej Karty”, w tym:

- 53 założone przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Ostrołęce,

- 7 założonych przez pracowników pomocy społecznej MOPR ,
- 4 założone przez pracowników OIK,
- 1 założona przez pracowników ochrony zdrowia,
- 1 założona przez pracownika oświaty.

W **10** rodzinach procedura była wszczęta dwukrotnie.

W **52** rodzinach procedura była kontynuowana z 2015 roku.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” do wszczętych procedur, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy, powołała **66** grup roboczych, które na **330** spotkaniach dokonywały diagnozy przypadków i wspólnie z osobami doznającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Ustalany był również plan pomocy dla rodziny. Ogółem wysłano **63** wezwania do osób stosujących przemoc i **67** zaproszeń do osób doznających przemocy. Wypełniono **67** formularze „Niebieska Karta C” z osobami doznającymi przemocy i **63** formularzy „Niebieska Karta D” z osobami stosującymi przemoc.

W skład grup roboczych wchodziło:

- Koordynator ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie OIK,
- 14 funkcjonariuszy KMP w Ostrołęce,
- 24 pracowników socjalnych MOPR w Ostrołęce,
- 2 członków Miejskiej Komisji RPA,
- 3 pedagogów ostrołęckich szkół,
- 12 kuratorów sądowych i społecznych,
- instruktor terapii ze ŚDS w Ostrołęce,
- 2 pedagogów i 1 psycholog z OIK,
- Pedagog z Opiniodawczego Zespołu Specjalistów Sądowych przy Sądzie Okręgowym,
- 2 asystentów rodziny.

W spotkaniach grup roboczych brały udział osoby, których problem przemocy bezpośrednio dotyczy. Wspólnie ze specjalistami ustalali plan pomocy dla rodziny. Każda z osób była informowana o możliwości skorzystania z pomocy: psychologicznej, prawnej, poradnictwa rodzinnego, medycznego i zawodowego oraz z różnych form świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W 2016 r. zostało zamkniętych **61** procedur „Niebieskich Kart”.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego w Ostrołęce realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. 2016, poz. 575 z późn. zmianami), dotyczące wspierania rodziny.

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą, placówki wsparcia dziennego w formie świetlic, wspierają funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny poprzez pomoc w opiece i wychowaniu, zapewniając dziecku:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

W strukturze ZPWDz funkcjonuje sześć świetlic, w tym trzy finansowane ze środków przeznaczonych na profilaktykę i przeciwdziałanie alkoholizmowi:

- świetlica „Elfy”, ul. Plac Dworcowy 4,
- świetlica „Gwarek”, ul. Hallera 13,
- świetlica „Promyk”, ul. Padlewskiego 51B.

Do świetlic, w przeważającej większości, uczęszczają dzieci z rodzin z trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, niewydolność wychowawcza, wielodzietność, rodziny niepełne, bezradność). Dzieci przyjmowane są bez skierowania, a pobyt w świetlicach jest dobrowolny i nieodpłatny. Zgodnie z regulaminem ZPWDz, wychowankami świetlic są dzieci w wieku 6 – 16 lat, ale w wyjątkowych przypadkach można przyjąć dzieci młodsze.

Świetlice są otwarte cały rok od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. W trakcie trwania roku szkolnego godziny otwarcia dostosowywane są do potrzeb dzieci. Dzieci przychodzą przed lekcjami, bądź po zajęciach szkolnych. W czasie ferii, wakacji i innych dłuższych przerw w nauce świetlice otwarte są w godz. 8 – 16. Wychowankowie otrzymują posiłki w formie drugiego śniadania i podwieczorku oraz soki i owoce. Posiłki przygotowywane są najczęściej przy współudziale dzieci.

W 2016 roku, w wyżej wymienionych świetlicach, z formy wsparcia jaką jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka skorzystało łącznie 71 dzieci z 53 rodzin. Liczba dzieci korzystających z zajęć świetlicowych na koniec 2016 roku to 57 osób. Poniższa tabela ilustruje rozkład liczby dzieci i rodzin na poszczególne świetlice.

Tab. Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą w opiece i wychowaniu w 2016 roku

Nazwa świetlicy	Liczba rodzin i dzieci		Liczba dzieci na koniec 2016 roku
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	
„Elfy”	14	20	20
„Gwarek”	24	26	19
„Promyk”	15	25	18
Łącznie	53	71	57

Działalność świetlic w 2016 roku opierała się o roczny plan pracy, tworzony przez wychowawców, odrębny dla każdej placówki, ale na podstawie wspólnie ustalonych zadań:

1. Pomoc w nauce.
2. Wspieranie dzieci z problemami wychowawczymi.
3. Rozwijanie zainteresowań i organizacja czasu wolnego.
4. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny, współpraca z rodzicami.
5. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Wymienione zadania mają na celu dobro dziecka i rodziny.

W celu realizacji powyższych zadań podejmowane były następujące formy pracy:

- zajęcia profilaktyczno – wychowawcze - kształtowanie umiejętności właściwego rozwiązywania problemów życiowych oraz społecznie akceptowanych sposobów funkcjonowania w środowisku rówieśniczym,
- pogadanki tematyczne - kształtowanie umiejętności radzenia sobie w trudnym środowisku rodzinnym, dotkniętym problemem alkoholowym,
- zajęcia z elementami socjoterapii z psychologiem - wzmacnianie więzi między rodzicami i dziećmi poprzez właściwe oddziaływanie socjoterapeutyczne,
- dyskusje, rozmowy - zaznajomienie z zasadami moralnymi i ważnymi wartościami w życiu człowieka,
- zajęcia plastyczne, techniczne, sportowe, muzyczne, taneczne, kulinarne – precyzowanie i rozwijanie zainteresowań,
- zajęcia interakcyjne - rozwijanie osobowości, kształcenie charakteru, nauka wzajemnej komunikacji, nabywanie umiejętności asertywnego wyrażania emocji i uczuć,
- pomoc w nauce, zagospodarowanie czasu wolnego,

- zajęcia tematyczne - kształtowanie postaw proekologicznych, edukacja zdrowotna,
- wyjścia na imprezy kulturalno - rozrywkowe,
- zajęcia wyrównawcze – grupowe i indywidualne, ćwiczenia grafomotoryczne i doskonalące technikę czytania, wyrównywanie zaległości szkolnych,
- współpraca z rodzicami - indywidualne spotkania z rodzicami, pisemne lub telefoniczne kontakty, organizowanie imprez i uroczystości świetlicowych z udziałem rodziców i rodzeństwa dzieci,
- zajęcia relaksujące - relaks przy muzyce, wypoczynek na wykładzinie, dowolne zabawy dzieci, oglądanie bajek, spacer,
- współpraca z pracownikami socjalnymi MOPR w celu zaznajomienia się z sytuacją rodzinną dzieci,
- współpraca z pedagogami szkolnymi i wychowawcami klas w celu objęcia dziecka właściwą pomocą w nauce i zdiagnozowania jego problemów społecznych,
- zajęcia z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- systematyczne i cykliczne zajęcia z psychologiem, zatrudnionym w ZPWDz.

Realizacja zajęć profilaktycznych prowadzonych przez wychowawców miała miejsce w większości podczas ferii i wakacji, kiedy nie ma obowiązku odrabiania lekcji, a dzieci przebywają w świetlicy w większych grupach i o jednakowej porze dnia. Tematykę zajęć zamieszczono w opisie działalności poszczególnych świetlic.

W każdej placówce wyznaczono czas na odrabianie lekcji i zajęcia wyrównawcze z dziećmi, mającymi problemy z nauką. Tę formę pracy wspomagali psycholog ZPWDz i wolontariusze wytypowani przez MOPR.

Ważnym elementem pracy świetlic były kontakty wychowawców z rodziną wychowanków. Rodzice wraz z dziećmi mogli aktywnie uczestniczyć w zabawach integracyjnych, zajęciach plastycznych i kulinarnych, wieczorkach wspomnień, itp. Wychowawcy świetlic wraz z wychowankami i ich rodzicami przygotowali spotkania świąteczne na Wielkanoc i Boże Narodzenie, na które zostały zaproszone osoby zaprzyjaźnione z poszczególnymi placówkami.

W świetlicach stało się już tradycją obchodzenie świąt okolicznościowych: Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dzień Ojca, Dzień Chłopaka. Ważne miejsce w kalendarzu świetlic zajmowały też święta narodowe, których odzwierciedleniem były zajęcia poświęcone tym dniom.

W 2016 r. wychowankowie świetlic uczestniczyli w organizowanych przez Zespół, niżej wymienionych spotkaniach, imprezach i wycieczkach, wspólnych dla wszystkich placówek, tj.:

- Bal Karnawałowy dla dzieci z 6 świetlic,
- „Sztuka Słowa” - konkurs recytatorski zorganizowany wspólnie przez ZPWDz i Filię nr 2 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ostrołęce,
- Dzień Dziecka - Przejazdźka motorówką po Narwi,
- Dzień Rodziny nad Omulwią,
- „Śladami kolei”- zwiedzanie Dworca PKP, oglądanie pamiątek dotyczących kolei pod przewodnictwem p. J. Grabowskiego,
- Sport to zdrowie – zajęcia z trenerem p. Kamilem Nowakiem,
- Spotkanie z panem Konradem Goździewskim, trenerem street workoutu,
- Wycieczka wakacyjna na Farmę Iluzji w Trojanowie,
- Udział w akcji „Sprzątanie Świata”,
- Spotkanie Opłatkowe.

W czasie ferii zimowych i wakacji wychowankowie świetlic, oprócz przygotowanych przez wychowawców zajęć, korzystali z oferty miejskich placówek kulturalnych i sportowych. Dzieci wychodziły na wybrane, poranne seanse filmowe, które w ramach współpracy z OCK, dla naszych podopiecznych były bezpłatne. Odwiedzały muzeum, wychodziły i na basen, korzystały z dostępnych sal sportowych, bawiły się w salonie zabaw.

Dzieci w świetlicach dzieci miały zapewnioną opiekę psychologiczną. W każdej placówce, raz w tygodniu, psycholog prowadził zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień. Wymienione poniżej bloki zajęć profilaktycznych są kontynuacją ubiegłorocznych i dotyczą:

- przemocy: Cykl zajęć „Ja wśród ludzi”,
- nadmiernego użytkowania internetu: cykl zajęć „Człowieki są offlajn”,
- bezpiecznego internetu i przemocy internetowej: Program „Beezpieczny internet z owieczkami”,
- używania alkoholu: cykl zajęć „Człowieki nie piją”,
- palenia papierosów: cykl zajęć „Człowieki nie palą”,
- używania narkotyków: cykl zajęć „Człowieki nie biorą” .

Zajęcia psychologa z dziećmi w świetlicach były realizowane na podstawie scenariuszy. Poruszana problematyka dotyczyła: agresji i złości, przemocy (w tym internetowa), profilaktyki używania alkoholu, narkotyków i tytoniu. Tematy te obejmowały

więcej niż jedne zajęcia. Psycholog opracował ćwiczenia, których celem było przekazanie wiedzy na dany temat i zastosowania jej w praktyce. Inne tematy zajęć to m.in.: relaksacja, bajkoterapia, techniki pamięciowe, pozytywne myślenie, poznawanie kultury i języka innych krajów, zajęcia kulinarne.

Wychowawcy zgłaszali do psychologa potrzebę przeprowadzenia zajęć na konkretny, bieżący temat (jak np. codzienna higiena, gra komputerowa). W miarę potrzeb psycholog przeprowadzał też interwencje w rozwiązywaniu problemów wychowawczych w świetlicach.

Za zgodą rodziców odbywały się także zajęcia indywidualne. Prowadzono je raz w tygodniu (na terenie świetlicy). W 2016 r. indywidualną pomocą psychologiczną objęto 3 dzieci, a obserwacji poddano 3 wychowanków. Zdarzało się, że dzieci nie przychodziły na zajęcia regularnie, co było utrudnieniem systematycznych oddziaływań psychologa.

Rodzicom zaproponowano możliwość korzystania z porad psychologa. Psycholog przygotował dla rodziców wizytówki ze swoimi danymi kontaktowymi, które zostały przekazane wychowawcom świetlic, aby ułatwić bezpośredni kontakt z rodzicami dzieci.

W każdej świetlicy, raz na pół roku, organizowane były spotkania dotyczące okresowej oceny sytuacji dziecka uczęszczającego do świetlicy. Uczestniczyli w nich kierownik, wychowawcy, asystenci rodziny, psycholog oraz pracownicy socjalni. Omawiano sytuację wychowawczą, szkolną i rodzinną każdego wychowanka. W wyniku rozmów formułowane były wnioski do dalszej pracy z dzieckiem.

W celu organizacji prawidłowego funkcjonowania świetlic ZPWDz, raz w miesiącu odbywały się spotkania Zespołu Wychowawczego Świetlic, w których brali udział pracujący wychowawcy, psycholog oraz kierownik. Podczas posiedzenia omawiane były bieżące problemy i potrzeby placówek oraz przekazywane informacje dotyczące zmian prawnych. Wychowawcy dzielili się swoimi spostrzeżeniami i uwagami, umożliwiającymi poprawę usług świadczonych przez Zespół. Stwarzano też możliwość przedyskutowania nurtujących spraw.

Fachowa opieka i różnorodność oferty skierowanej do rodziców i dzieci korzystających z usług świetlic oraz profesjonalna obsługa kadrowo – finansowa jednostki uwarunkowana jest kształceniem i doskonaleniem kadry. W tym celu pracowników ZPWDz skierowano na wymienione niżej szkolenia i warsztaty:

- „Nowe środki psychoaktywne - dopalacze” – 3 wychowawców.
- „Profilaktyka uzależnień chemicznych i behawioralnych” – 3 wychowawców i psycholog.

- „Praca z młodzieżą w świetlicy socjoterapeutycznej/środowiskowej” (3 moduły) – 2 wychowawców.
- „Stres i wypalenie zawodowe u osób pracujących z osobami uzależnionymi i ich rodzinami” – wychowawca i psycholog.
- „Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany w ramach prowadzenia procedury „Niebieskich Kart” – jak to działa w praktyce” – kierownik.
- „Budowanie skutecznego zespołu z elementami superwizji” – szkolenie zorganizowane przez ZPWDz, prowadzone przez uznanego trenera, dla wychowawców, asystentów rodziny i psychologa. Łącznie uczestniczyło 17 osób.

Zapewniając sprawne i atrakcyjne funkcjonowanie świetlic, na bieżąco i w miarę potrzeb, wymieniano lub doposażano świetlice w drobne sprzęty i materiały, niezbędne do codziennego użytku. Ponadto w świetlicy „Elfy” wymieniono rolety we wszystkich oknach. W świetlicy „Promyk” wymieniono okno połaciowe i rolety okienne. Świetlicę „Gwarek” doposażono w meble do szatni. W celu urozmaicenia zajęć dla dzieci do wszystkich świetlic zakupiono wartościowe, planszowe gry edukacyjne (np. Top-A-Top, Koncept, Tajniacy, Dixit, Dooble, Empatio).

Świetlica „Elfy” mieści się w budynku Dworca Kolejowego. W placówce zatrudniony jest jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jeden pracownik obsługowo – porządkowy pracujący na ½ etatu.

W okresie od stycznia do grudnia 2016 r., świetlica „Elfy” objęła opieką 20 wychowanków w wieku od 5 do 15 r. ż., z 14 rodzin. Stan dzieci na dzień 31.12.2016 r. wynosił 20 osób.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Elfy” w 2016 r.:

- Dzień Babci i Dziadka - przygotowywanie laurek i drobnych upominków dla swoich dziadków.
- Ferie zimowe - „Tydzień francuski” i „Tydzień włoski” – dzieci zapoznały się z położeniem i kulturą krajów, przygotowywały charakterystyczne potrawy, uczyły się tańców.
- „Śniadanie Wielkanocne” dla dzieci i rodziców - wspólny poczęstunek.
- „Zmiany zachodzące w przyrodzie” – świetlicowy konkurs plastyczny.
- Obchody Dnia Ziemi- sprzątanie terenu pobliskiego parku, quiz przyrodniczy.
- Przygotowania i udział w Festynie Osiedlowym – dzieci zaprezentowały układ taneczny.

- „Wakacje czas zacząć...” - grill integracyjny z dziećmi ze świetlicy „Pociecha”, gry i zabawy na świeżym powietrzu.
- „Podchody - gra terenowa z udziałem dzieci ze świetlic „Słodziaki”, „Pociecha” i „Promyk”.
- Warsztaty muzyczne z bum – bum rurkami.
- „Wiem co jem”- zasady zdrowego odżywiania i konkurs na piramidę zdrowego żywienia.
- „Malowała jesień...” – przygotowanie dwójki dzieci i udział w konkursie recytatorskim na zaproszenie Miejskiego Przedszkola nr 18.

Wychowawca realizował poniższą tematykę zajęć z zakresu profilaktyki:

- „Zasady porozumiewania się w grupie” – cykl zajęć.
- „Dziękuję, nie palę, nie piję..” – cykl zajęć.
- „Uzależnienie - co to znaczy?” – kontynuacja zajęć z elementami socjoterapii.
- „Zachowania agresywne, przemoc rówieśnicza” – kontynuacja zajęć.

Świetlica „**Gwarek**” usytuowana jest w budynku Ostrołęckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Zatrudniony jest tu jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy. Placówka w okresie od stycznia do grudnia 2016 r. objęła opieką 26 dzieci w wieku od 6 do 16 lat. Z oferty skorzystały 24 rodziny. Stan dzieci na dzień 31.12.2016 r. wynosił 26 osób.

Pracę wychowawcy świetlicy przez cały rok wspierało dwoje wolontariuszy. Od września w ramach odbywania stażu, na mocy umowy z Powiatowym Urzędem Pracy w Ostrołęce, pracę wychowawcy wspiera dodatkowo jedna osoba.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Gwarek” w 2016 r.:

- Udział w „Orszaku Trzech Króli”.
- Zajęcia z projektu „Jestem the best” z p. Aleksandrą Nowak – konsultantką w Punkcie Informacji Europejskiej w Ostrołęce, projekt wsparty przez Program Banku Dziecięcych Uśmiechów – Fundacja Banku Zachodniego WBK. Celem projektu było rozwijanie chęci porozumiewania się w języku angielskim i wzbogacanie wiedzy o krajach Unii Europejskiej, cotygodniowe zajęcia z języka angielskiego w praktyce trwały od stycznia do września, w ramach projektu odbyła się wycieczka do Nowogrodu.
- Udział w konkursie plastycznym ogłoszonym przez Urząd Miasta w Ostrołęce pt.: „Jak śmieci segregować mogę - namalować” – rozwijanie wyobraźni i kreatywności dzieci.

- Zgłoszenie placówki do udziału w konkursie grantowym fundacji Aviva „To dla mnie ważne”, nazwa inicjatywy: „To jest nasz drugi dom, to jest nasz od złego schron”, celem była próba pozyskania środków na remont i modernizację sali świetlicowej.
- „Głośne czytanie wierszy Jana Brzechwy” - spotkanie z młodzieżą z Bursy Regionalnej.
- Zgłoszenie i przygotowania grupy tanecznej do udziału w XI Ogólnopolskim Festiwalu Radosnych Serc w Bydgoszczy (26 – 27.08.2016 r.).
- „Lato na plakacie” – grupowa zabawa plastyczna, wspólne wykonanie plakatu w dużym formacie.
- Udział w Trzeźwościowym Pikniku Rodzinnym – zaprezentowanie układu tanecznego.
- „Rower jest dobry na wszystko” - wycieczka rowerowa z rodzicami.
- Udział w turnieju gry w „Boczcze” – integracja z dziećmi ze świetlic „Gwiazdki” i Kultownią – na zaproszenie klubu seniora.
- Spotkanie z twórcą ludowym p. Andrzejem Staśkiewiczem - warsztaty muzyczne i rzeźbiarskie.
- „Wyjątkowy Wolontariusz” – uroczyste spotkanie i podziękowanie p. Mariuszowi Brodowskiemu.

Wychowawca prowadził niżej wymienione zajęcia profilaktyczno – wychowawcze:

- „Co należy wiedzieć o alkoholu i innych środkach odurzających – polisa trzeźwości ” - cykl zajęć.
- „Moje pięć minut – każdy może zagrać główną rolę” – cykl zajęć rozwijających poczucie godności i akceptacji mimo swoich słabych stron.
- „Komu potrzebne są normy i reguły?”- określenie znaczenia norm i zasad w życiu codziennym.

Świetlica „Promyk” zlokalizowana jest w jednym z bloków socjalnych na osiedlu „Łazek”. Pracuje tu trzech wychowawców (dwóch w pełnym wymiarze czasu pracy, jeden na ½ etatu). Pracę wychowawców w świetlicy wspierał jeden wolontariusz.

W 2016 roku placówka objęła wsparciem 25 wychowanków w wieku 5 - 16 lat, z 15 rodzin. Liczba dzieci na koniec 2016 r. to 18 osób. Świetlicę odwiedzali też byli wychowankowie, uczestnicząc w wybranych zajęciach.

Dzieci korzystające z oferty świetlicy „Promyk” w większości pochodzą z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych różnymi trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, rodziny niepełne). W związku z tym potrzebują szczególnie dużego

wsparcia i zainteresowania ze strony dorosłych. W niejednym przypadku świetlica jest jedynym miejscem gdzie dzieci mają zapewnione odpowiednie warunki i pomoc w odrabianiu prac domowych.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Promyk” w 2016 r.:

- Kreatywno – manualne zabawy konstrukcyjne z „Bamp”, modelowanie przy użyciu plasteliny, modelowanie z masą solną, robienie postaci z kasztana, origami, wykonywanie bransoletek z koralików i włóczki.
- „Z geografią za pan brat” – cykl zajęć z wykorzystaniem edukacyjnych gier planszowych „Quiz o Polsce”, „Quiz o Europie”, „Quiz Przyroda i Geografia Polski”, „Podróże z Martyną Wojciechowską”.
- Zajęcia bokserskie w klubie Viktoria – zapoznanie z elementami technik bokserskich (2 spotkania).
- „Już wakacje...” – zabawy terenowe zakończone grillowaniem.
- „Szkółka wędkowania” – kontynuacja współpracy z Klubem Wędkarskim Energopap 72:
 - zajęcia z nauki wędkowania – w okresie marzec – czerwiec cotygodniowe spotkania z członkami Klubu,
 - „Tydzień czystości wód”- konkurs plastyczny,
 - wyjazd z dziećmi i rodzicami nad zalew wodny do Wykrotu na zawody rzutowe wędką i piłeczkami do celu,
 - wyjazd wraz z dziećmi i rodzicami na zawody spławikowe nad Kanał Mioduński z okazji Dnia Dziecka,
 - wyjazd z wychowankami i rodzicami na zawody spławikowe nad Kanał Mioduński,
 - wyjazd z wychowankami i rodzicami do Wykrotu na „Sprzątanie Świata” i zawody rzutowe wędką i piłeczką do celu.
- „Świetlicowe Andrzejki” – wieczór wróżb andrzejkowych.
- udział w akcji „Gwiazdor 2016” – dzieci pisały listy, a Gwiazdor spełniał ich marzenia, przekazując paczki z wymarzoną prezentem.

Wychowawcy prowadzili niżej wymienione zajęcia profilaktyczno – wychowawcze:

- „Alkohol moim wrogiem – uzależnienia niewolą i niszczą” – kontynuacja cyklu zajęć.
- „Żyję bez uzależnień – picie alkoholu szkodzi zdrowiu” – cykl zajęć.
- „Alkohol niszczy mnie i moją rodzinę” – cykl zajęć.
- „Alkohol i młodzież – dlaczego młodzi ludzie sięgają po zabronione substancje?”.

W świetlicy „Promyk” działania podejmowane przez wychowawców mają głównie na celu zapewnienie dzieciom zorganizowanej opieki i pomocy w nauce, utrwalanie nawyków edukacyjnych, wspieranie pozytywnych postaw społecznych oraz wzmacnianie wiary we własne możliwości i sprawczość.

Podsumowując działalność świetlic ZPWDz można stwierdzić, że ich funkcjonowanie wpisało się już w strukturę osiedli naszego miasta. Placówki wsparcia dziennego odpowiadają na potrzeby środowiska.

W wyniku działalności świetlic zapewniona została opieka dla dzieci i pomoc w nauce. Ponadto dzieci miały możliwość odkrywania własnych możliwości, predyspozycji, talentów oraz umiejętności twórczego wykorzystywania własnego potencjału. Wychowankowie zdobywali wiedzę na temat właściwych i bezpiecznych zachowań w różnych sytuacjach. Uczyli się dokonywania świadomych wyborów i ponoszenia konsekwencji. Nabywali umiejętności organizowania sobie czasu wolnego, w sposób zdrowy i społecznie akceptowany.

Realizacja edukacyjnych programów profilaktycznych

Do zadań własnych gminy należy między innymi prowadzenie w szkołach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych. W związku z powyższym, w 2016 roku na realizację ww. zadań, zostały przekazane środki finansowe w kwocie 110.000,00 zł.

W szkołach prowadzone były zajęcia profilaktyczne oraz realizowane programy profilaktyczne, takie jak: „Korekta”, „Szkoła bez przemocy”, „Nie uzależniam się”, „Wybierz sam” „Pułapka uzależnienia”, „Cukierki”, „Śnieżna kula”, „Zanim spróbujesz” „Elementarz czyli Program 7 kroków”, „Bez ryzyka”, „Narkotykom, dopalaczom mówimy NIE!”, „Eksperyment”, „E-klatka”, „FAS”, „Odlot”, „Noe”, „Ars”, „Rodzina Misiów – Parpusiaki”.

Szkolne programy profilaktyczne realizowano w placówkach oświatowych, funkcjonujących na terenie miasta Ostrołęki. Realizacja programów polegała przede wszystkim na:

- dostarczeniu dzieciom i młodzieży informacji o szkodliwości alkoholu i innych substancjach uzależniających oraz zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu,
- wskazaniu możliwości unikania tych zagrożeń, sposobów radzenia sobie z nimi,

- przekazywanie wiadomości na temat zdrowego stylu życia bez alkoholu i innych substancji (leków, narkotyków, papierosów i dopalaczy).

Celem realizacji programów profilaktycznych, było przede wszystkim zmniejszenie tendencji do ryzykownych zachowań alkoholowych wykazywanych przez młodzież, w tym:

- podnoszenie świadomości młodzieży w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji używania alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych,
- kształtowanie osobowości młodych ludzi i ich zdolności interpersonalnych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w grupach rówieśniczych bez pomocy alkoholu, papierosów i innych substancji uzależniających,
- zmniejszenie ryzyka natychmiastowych i odroczonej konsekwencji używania środków psychoaktywnych,
- wzmocnienie innych zachowań pożądanych i zmniejszenie skali przemocy wewnątrz grup, w tym przemocy stosowanej za pośrednictwem urządzeń elektronicznych,
- identyfikację problemu alkoholowego u niektórych uczestników i wskazanie uzyskania przez nich profesjonalnej pomocy.

W szkolnych programach profilaktycznych wzięło udział **2.053 uczniów**.

W szkołach organizowano wywiadowki profilaktyczne i warsztaty dla rodziców, w zakresie profilaktyki uzależnień i zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z Internetu (np. „Małe dzieci, a przekaz telewizyjny i kochający rodzice”, „Największe błędy wychowawcze rodziców, czyli nasze dziecko musi mieć wszystko”). Zapoznano ich z problemami uzależnienia od środków psychoaktywnych, przedstawiono na co zwrócić uwagę w zachowaniu dziecka, co mogłoby wskazywać, że dziecko używa środków psychoaktywnych. Łącznie w warsztatach wzięło udział **1.298 rodziców**.

Systematycznie, w ramach współpracy pracownicy Ośrodka Leczenia Uzależnień w Ostrołęce przeprowadzają prelekcje dotyczące „**Plodowego Zespołu Alkoholowego**” dla uczniów ostrołęckich szkół średnich. W 2016 roku zajęcia odbyły się w Zespole Szkół Nr 5 i II Liceum Ogólnokształcącym Łącznie przeprowadzone zostały 22 godziny zajęć psychoedukacyjnych dla **99 uczniów** z zakresu „FAS”.

Alternatywą spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, jest jej udział w prowadzonych zajęciach sportowych, socjoterapeutycznych, terapeutycznych, rytmiczno - tanecznych, plastycznych, komputerowych, muzycznych. Dla dzieci i młodzieży organizowano liczne konkursy promujące aktywne i zdrowe spędzanie czasu wolnego, bez alkoholu i narkotyków.

Ogółem z tej formy zajęć skorzystało **2.336 uczniów**. Ponadto uczniowie uczestniczący w zajęciach pozalekcyjnych korzystali z dożywiania.

Jedną z form przekazu profilaktycznego są spektakle teatralne i koncerty profilaktyczne, które głównie poruszały problem uzależnień w środowisku dzieci i młodzieży, relacji rodzinnych i społecznych. Z tej formy skorzystało **1.706 uczniów**.

Realizacja warsztatów profilaktycznych, dotyczących środków psychoaktywnych, miała na celu kształtowanie właściwych postaw wobec alkoholu i narkotyków wśród młodzieży. W warsztatach wzięło udział **3.049 uczniów**.

W ramach profilaktyki w 2016 roku realizowane były dodatkowe zajęcia rekreacyjno-sportowe pod nazwą „Akademia Orlika”, prowadzone przez nauczycieli Szkoły Podstawowej Nr 2. Jest to projekt realizowany całorocznie, cieszący się dużym zainteresowaniem dzieci, jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego. Realizacja działań ma na celu promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postaw aktywnego działania. Liczba uczestników zajęć - **52 uczniów**.

Dodatkowo Miasto Ostrołęka włączyło się do współorganizacji wypoczynku zimowego, w formie dofinansowania półferii zimowych dla dzieci i młodzieży, jako alternatywna forma aktywnego wypoczynku w mieście. W trakcie zajęć uczestnicy korzystali z pływalni, kręgielni, mieli zajęcia plastyczne oraz zorganizowaną dyskotekę i wycieczkę do Łomży. Część osób odpoczywała w Zakopanem. W trakcie spotkań, pogłębiali m.in. swoją wiedzę z zakresu zagrożeń płynących z używania środków psychoaktywnych. **Łącznie 220 dzieci i młodzieży skorzystało z tej formy wypoczynku.**

W 2016 roku, z inicjatywy Prezydenta Miasta Ostrołęki, odbyły się dwa warsztaty skierowane do uczniów szkół gimnazjalnych pt. „Archipelag Skarbów”. Program zrealizowano dla młodzieży klas drugich i trzecich gimnazjum w Zespole Szkół Nr 5 oraz Gimnazjum Nr 1 w Ostrołęce. **W zajęciach uczestniczyło 310 uczniów**. W ramach programu odbyły się również warsztaty dla rodziców, w których wzięło udział **67 rodziców**.

Program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów” jest cyklicznie realizowany od 2014 roku. Program ten, zgodnie z założeniami profilaktyki zintegrowanej obejmuje bardzo szerokie spektrum. Zostały one wyliczone poniżej, według obszarów tematycznych:

- profilaktyka dot. substancji psychoaktywnych,
- ograniczenie używania przez młodzież alkoholu i narkotyków, wychowanie ku miłości i odpowiedzialności za swoją seksualność, wzbudzenie motywacji do pracy nad własnym

rozwojem w sferze budowania dojrzałych więzi, ukazanie postaw i działań, które zwiększą szanse przeżycia prawdziwej, wiernej i trwałej miłości, podważenie obecnych w popkulturze silnie szkodliwych mitów na temat miłości i seksualności, ograniczenie korzystania z pornografii, przeciwdziałanie skutkom seksualizacji dziewcząt, w tym zjawisku „samouprzedmiotowienia”,

- profilaktyka dot. ciąży nastolatków i profilaktyka HIV/AIDS:

- zmotywowanie młodzieży do utrzymania postawy wstrzemięźliwości seksualnej lub powrotu do tej postawy (jeśli chodzi o młodzież po inicjacji seksualnej), poszerzenie wiedzy młodzieży na temat zakażeń przenoszonych drogą płciową i skutecznych metod zapobiegania,

- profilaktyka dot. przemocy:

- ograniczenie natężenia przemocy rówieśniczej w formie fizycznej i słownej, a także przemocy o podtekście seksualnym, wzrost szacunku chłopców wobec dziewcząt i dziewcząt wobec samych siebie,

- cele i efekty ogólnoprofilaktyczne:

- podwyższenie kompetencji w zakresie zachowań asertywnych, wzmocnienie czynników chroniących w profilaktyce (więź z rodzicami, nauczycielami, identyfikacja z własnym systemem wartości – religijnym lub świeckim).

Program jest przeprowadzony w oparciu o udźwiękowione prezentacje multimedialne. Umożliwia to wykorzystanie wrażliwości współczesnych młodych odbiorców, którzy mając częsty kontakt z mediami elektronicznymi, łatwo angażują się w zajęcia przypominające stylem telewizyjne show. Metodyka programu świadomie wykorzystuje estetykę popkultury, podkładając pod lekką, barwną formę głębokie profilaktyczne treści. Zaletą takiej konstrukcji przekazu profilaktycznego jest możliwość polisensorycznego dotarcia do każdego z odbiorców programu, z uwzględnieniem różnic indywidualnych we wrażliwości na poszczególne rodzaje bodźców. Bogate udźwiękowanie prezentacji pomaga w utrzymaniu uwagi odbiorców programu. W prowadzeniu ćwiczeń trenerzy bazują na pozytywnym potencjale, który posiada młodzież. Celem prowadzących jest wydobyć go z każdej młodej osoby, która zaangażowała się w proponowane ćwiczenia. Jeśli występuje konieczność jasnego postawienia granic lub udzielenia przestrogi, dzieje się to z zachowaniem zasad dobrej komunikacji i szacunku dla tej osoby. Uczestnicy ćwiczeń otrzymują od trenerów nagrody w podziękowaniu za zaangażowanie według określonych zasad.

W trakcie roku 2016 Prezydent Miasta Ostrołęki dofinansował w Zespole Szkół Zawodowych Nr 4 projekt profilaktyczny pt. **„Droga, którą idę – debata o dopalaczach”**. Projekt ten skierowany przez uczniów do grupy rówieśniczej, do realizacji którego zaangażowało się 66 uczniów, którzy przygotowali scenariusz, dekoracje oraz oprawę muzyczną, był podsumowaniem różnych działań profilaktycznych prowadzonych w szkole. **Łącznie w projekcie udział wzięło 217 uczniów.**

Dodatkowo Prezydent Miasta Ostrołęki podpisał umowę na realizację programów edukacyjno – profilaktycznych **„Smak życia czyli debata o dopalaczach”**, zrealizowanych w II Liceum Ogólnokształcącym, Gimnazjum Nr 1, Gimnazjum Nr 2, Zespole Szkół Nr 3 oraz **„Ars czyli jak dbać o miłość”** zrealizowanym w II Liceum Ogólnokształcącym.

W pierwszym projekcie (15 godzin dydaktycznych) wzięło udział 10 klas, z czego 203 uczniów w tych klasach, natomiast w drugim projekcie (6 godzin dydaktycznych) wzięły udział 2 klasy – 55 uczniów. **Łącznie w dwóch programach uczestniczyło 258 uczniów.** Celem programów było pokazanie młodzieży pozytywnych alternatyw dla ich życia, poprzez realizację pasji i zainteresowań, zachęcenie do niepodejmowania prób lub zaniechania eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi i pobudzającymi. Uczniowie uzyskali wiedzę pomocną w kształtowaniu zdrowego stylu życia (poprzez metafory, prezentacje, filmy, udział w scenkach) w zakresie umiejętności, kompetencji i postaw pomocnych w asertywnej odmowie środków odurzających.

Kolejną częścią realizacji umowy były szkolenia warsztatowe dla seniorów (babcie i dziadkowie pt. **„Jak babcie i dziadkowie mogą wspierać dzieci i nastolatków w rozwoju, tak żeby były wolne od substancji psychoaktywnych”**. W szkoleniu (5 godzin dydaktycznych) wzięło udział **20 osób**. Odbyły się również spotkania z rodzicami pt. **„Rola matki i ojca jako autorytetu i przewodnika w życiu dzieci i młodzieży”**. W trakcie spotkań uświadomiono rodzicom, że są najważniejszymi w życiu dzieci przewodnikami i autorytetami oraz „czynnikami chroniącymi” przed zachowaniami ryzykownymi. **Zrealizowano trzy spotkania, w których wzięło udział 67 rodziców.**

Miasto Ostrołęka realizowało projekt profilaktyczny **„Zachowaj Trzeźwy Umysł”** jako forma Ogólnopolskiej Kampanii Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych. Pakiet materiałów edukacyjnych został przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych. Dyrektorzy placówek oświatowych zostali zaproszeni do współpracy przy realizacji działań. W ramach kampanii, na terenie Szkoły Podstawowej Nr 6, po raz szósty został zorganizowany piknik, w którym udział wzięli uczniowie klas III i IV, wszystkich

ostrołęckich szkół podstawowych. W trakcie pikniku zostały przekazane przewodniki do realizacji kampanii, materiały edukacyjne, w formie ulotek, broszur i plakatów. Prowadzono również szereg konkurencji sportowych m.in. zawody sportowe w piłce nożnej i unihokeju, a także przeprowadzony został konkurs plastyczny i muzyczny, turniej wiedzy edukacyjno – profilaktycznej. Celem Pikniku było promowanie zdrowego trybu życia w trzeźwości, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych, w szczególności gdy dochodzi do prób częstowania alkoholem, papierosami czy narkotykami, jak również promowanie ruchu na świeżym powietrzu jako alternatywną formę spędzania wolnego czasu.

Systematycznie w ciągu roku 2016 grupa osób organizowała „**Kurs Alfa**” dla dorosłych i młodzieży. Działalność grupy opiera się na pomocy mieszkańcom miasta Ostrołęki w walce z alkoholizmem, patologią społeczną, biedą czy innymi uzależnieniami.

Prezydent Miasta Ostrołęki objął patronatem i był współorganizatorem XVIII Ogólnopolskiego Festiwalu Filmów Amatorskich „**Filmowe Zwierciadła 2016**”, na którym prezentowano filmy poruszające tematykę patologii społecznych i problemów uzależnień.

Miasto Ostrołęka systematycznie wspiera działania ostrołęckich grup trzeźwościowych, realizowane m.in. przez Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia”, „Bractwo Trzeźwości” i in., które promują trzeźwość i zdrowy styl życia, poprzez krzewienie kultury życia, zabawy bez alkoholu oraz wzmacnianie więzi rodzinnych i międzyludzkich. Odbiorcami działań są mieszkańcy miasta. **Łącznie w działaniach wzięły udział 1.322 osoby.**

Ponadto Prezydent Miasta Ostrołęki sfinansował (w kwocie 3.000 zł) pracownikom Ośrodka Terapii Uzależnień w Ostrołęce warsztaty superwizji klinicznej, które są istotnym elementem prowadzonej pracy terapeutycznej z osobami uzależnionymi.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa się z 11 osób. W 2016 roku Komisja odbyła 18 posiedzeń. Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy m.in. wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałami rady gminy

W 2016 roku Komisja wydała 95 opinii pozytywnych dotyczących zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miasta.

W placówkach ze sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych przeprowadzane są systematyczne kontrole. Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad sprzedaży napojów alkoholowych, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz przestrzeganie nakazu zamieszczania w miejscach sprzedaży informacji o szkodliwości spożywania alkoholu. W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2016 roku w punktach ze sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych Zespół ds. kontroli Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadził 34 kontrole.

W 2016 r. do Komisji wpłynęły 63 wnioski o objęcie leczeniem odwykowym z czego:

- 54 - od rodzin,
- 1 - z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie,
- 3 – z Sądu,
- 1 – z Komendy Miejskiej Policji,
- 4 – inne (znajomy, anonimowo, szkoła).

Wśród zgłoszonych było: 15 osób pracujących, 11 osób podejmujących pracę dorywczą, 21 osób bezrobotnych, 8 emerytów i rencistów, 8 osób utrzymujących się z zasiłków MOPR.

Komisja podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Członkowie zespołu ds. prowadzenia rozmów interwencyjno – motywacyjnych przeprowadzają wywiad z osobami nadużywającymi alkoholu, uzależnionymi i ich rodzinami, jednocześnie badając sytuację pod względem używania przemocy wobec członków rodziny przez osobę uzależnioną. Członkowie Komisji wspierają jednostki pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy, pomagając rodzinom z problemem alkoholowym. Wobec faktu stosowania przemocy podejmowane były odpowiednie działania, m.in. kierowano osoby do Ośrodka Interwencji Kryzysowej, gdzie otrzymały wsparcie i pomoc psychologiczną.

Zespół do prowadzenia rozmów interwencyjno - motywacyjnych zwołał 22 posiedzenia. W trakcie spotkań Zespół prowadził rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego z osobami, w sprawie których wpłynął wniosek o objęcie leczeniem odwykowym oraz z członkami ich rodzin. Zespół przeprowadził 230 rozmów, w tym również z osobami zgłoszonymi do leczenia w 2015 r. Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie

przez biegłych sadowych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

W celu przyspieszenia postępowania dotyczącego poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu, podpisane są, bezpośrednio przez Miasto Ostrołęka reprezentowane przez Prezydenta Miasta Ostrołęki, umowy z biegłymi sądowymi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W przypadku stwierdzenia przejawów uzależnienia od alkoholu, przewodniczący komisji składa wniosek do sądu o zobowiązanie osoby do podjęcia leczenia odwykowego. W 2016 roku Komisja złożyła do Sądu 48 wniosków, w tym 31 wniosków, które dotyczyły spraw z 2015 roku. Członkowie Zespołu brali udział w sprawach rozpatrywanych przez Sąd, który rozpatrywał również sprawy kierowane przez Komisję w 2015 roku.

W 2016 r. na realizację zadań publicznych zleconych w ramach konkursu ofert przekazano środki finansowe dla następujących podmiotów:

Na zadanie: Działalność informacyjna i edukacyjna na temat zdrowotnych i społecznych skutków używania środków psychoaktywnych.

1. Stowarzyszenie Promocji Zdrowia „Nadzieja” w Ostrołęce, ul. Kościuszki 24/26

kwota – 18.000,00 zł

2. Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej, ul. Sobótkowa 6 w Ostrołęce

kwota - 1.000,00 zł

3. Fundacja Homo Homini im. Karola de Foucauld, ul. Ks. Popiełuszki 43, 30-898 Kraków

kwota - 5.000,00 zł.

Razem: 24.000,00 zł

Na zadanie: Wspieranie realizacji programów edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

1. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce ul. Kościuszki 21 07 – 410 Ostrołęka kwota – 11.000,00 zł

2. Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Ostrołęce Plac Gen. J. Bema 11 kwota – 8.000,00 zł

3. Stowarzyszenie Promocji Zdrowia „Nadzieja” w Ostrołęce, ul. Kościuszki 24/26

kwota – 16.000,00 zł

4. Samodzielne Koło Terenowe Nr 116 Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Ostrołęce ul. Celna 11A kwota - 2.000,00 zł

5. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” ul. Mazowiecka 2, lok.12, 07 -410 Ostrołęka kwota – 2.000,00 zł
6. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” 07 - 410 Ostrołęka, ul. Gorbatowa 15 kwota - 18.000,00 zł
7. Ostrołęckie Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwości „Arkadia” 07 - 410 Ostrołęka, ul. Gorbatowa 15 kwota - 4.000,00 zł
8. Uczniowski Klub Sportowy „Narew”, ul. Papiernicza 1, w Ostrołęce - kwota 3.000,00 zł
9. Centrum Edukacji Medialnej SPESMEDIAGROUP w Łomży, Oddział w Ostrołęce ul. Gomulickiego 1A kwota - 5.000,00 zł
10. Fundacja Homo Homini im. Karola de Foucauld, ul. Ks. Popiełuszki 43, 30-898 Kraków kwota - 5.000,00 zł.
11. Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Ostrołęce „Dajmy im radość”, ul. Traugutta 9, 07 – 410 Ostrołęka kwota – 1.000,00 zł.

Razem: 75.000,00 zł

Na zadanie: Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawiskom patologicznym poprzez realizację programów pt. „Bezpieczne wakacje w mieście i plenerze” skierowanych do dzieci i młodzieży w okresie letnim.

1. Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Ostrołęce Plac Gen. J. Bema 11 kwota – 10.000,00 zł
2. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce ul. Kościuszki 21 kwota - 8.000,00 zł
3. Caritas Diecezji Łomżyńskiej, ul. Rybaki 1, 18 – 400 Łomża kwota – 9.000,00 zł
4. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Nawiedzenia NMP w Ostrołęce, ul. Szwedzka 2 kwota - 11.000,00 zł
5. Okręg Mazowiecki Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej ul. Ursynowska 36/38, 02 - 605 Warszawa kwota – 16.000,00 zł
6. Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy 07 – 410 Ostrołęka, ul. Kościuszki 24/26 – kwota 13.000,00 zł
7. Uczniowski Klub Sportowy „Narew”, ul. Papiernicza 1, w Ostrołęce - kwota 3.000,00 zł

Razem: 70.000,00 zł

Ponadto dofinansowano jedną ofertę - tzw. „Mały Grant”

1. Parafia Rzymskokatolicka p.w. Nawiedzenia NMP w Ostrołęce, ul. Szwedzka 2

kwota - 5.000,00 zł

Razem: Przekazano 174.000,00 zł

Pozostałe środki bieżące, w kwocie 228.658,34 zł wydatkowano na:

w § 4170

- wynagrodzenia MKRPA - 69.375
- opłaty za opinie biegłych sądowych - 11.200
- współorganizacja imprez trzeźwościowych - 4.615

Łączna kwota: 85.190,00

w § 4210

- zakup materiałów dot. kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” - 6.975,53
- dofinansowanie spotkania dla dzieci i młodzieży „Debata o dopalaczach” - 300,00
- zakup materiałów na spotkania profilaktyczne dla dzieci, młodzieży - 5.194,82
- zakup art. spożywczych na spotkania profilaktycznych dla dzieci i dorosłych - 799,80
- zakup materiałów edukacyjnych (ulotek) - 1.402,57
- zakup materiałów dla MKRPA - 146,42
- koszty przejazdu na szkolenie członków MKRPA - 343,31
- papier do informatora „Gdzie szukać pomocy” - 20,65
- współorganizacja imprez trzeźwościowych - 3.692,62
- doposażenie Ośrodka Leczenia Uzależnień w Przasnyszu - 951,91
- zakup materiałów dla wolontariuszy MOPR - 1.500,00
- koszty przesyłki materiałów edukacyjnych - 210,72

Łączna kwota: 21.538,35

w § 4300

- współorganizacja spotkań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży - 51.342,10
- współorganizacja imprez propagujących życie w trzeźwości - 10.210,00
- dofinansowanie superwizji klinicznej dla pracowników OTU w Ostrołęce - 4.200,00
- dofinansowanie szkoleń dla członków MKRPA i osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i przeciwdziałaniem przemocy - 9.206,00

- współorganizacja spotkań profilaktycznych dla młodzieży i dorosłych organizowanych w ramach „Kursu Alpha”	- 5.000,00
- finansowanie programów profilaktycznych dla młodzieży, rodziców i rady pedagogicznej pt. „ARCHIPELAG SKARBÓW”	- 10.640,00
- zakup art. spożywczych na spotkanie zorganizowane przez MKRPA	- 308,01
- szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych	- 3.000,00
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce na lata 2017 – 2022	- 6.600,00
- finansowanie warsztatów profilaktycznych dla dzieci dot. uzależnień i przemocy	- 2.800,00
- współorganizacja OFFA „Filmowe Zwierciadła 2016”	- 1.000,00
- koszty przesyłki materiałów edukacyjnych	- 120,00
- wydanie kalendarza profilaktycznego na 2016 r.	- 2.460,00
- opłata za ścieki – lokal MKRPA Nr 57 przy ul. Gorbatowa 15	- 8,43
Łączna kwota: 106.894,54	

w § 4610

- opłata od wniosku do sądu i za opinie biegłych - **10.756,00**

w § 4260

- opłaty za media za lokal MKRPA (energia i woda) - **438,60**

w § 4520

- opłaty za media za lokal MKRPA (wywóz śmieci) - **20,85**

w § 4700

- szkolenia pracowników - **3.820,00**

OGÓLEM: 228.658,34 zł + dotacje 174.000,00 = 402.658,34 zł

Na zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom dwie jednostki miejskie otrzymały środki finansowe w wysokości:

1. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego - świetlice przy ul. Hallera 13, Pl. Dworcowym 4, ul. Padlewskiego 51 B – **312.470,00 zł.**
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej poprzez prowadzenie działalności na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, w tym zapewnienie schronienia - **127.500,00 zł.**

Podsumowanie

Na podstawie informacji z części dotyczącej wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych można sformułować następujące wnioski:

1. Należy ściśle współpracować z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie m.in. przestrzegania zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
2. Kontynuować współpracę z Komisją, Strażą Miejską oraz Komendą Miejską Policji w zakresie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz realizacji zadań profilaktycznych:

1. Wspierać działania Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego, który realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny, w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dzieci ze środowisk zagrożonych patologią i wykluczeniem społecznym.
2. Wspierać, w tym finansowo różnorodne formy pracy z dziećmi i młodzieżą w placówkach oświatowych, promujące życie wolne od uzależnień.
3. Współpracować z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, działającymi w obszarze profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom, w celu ukazania dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym wartości życia, które nie jest niszczone przez substancje psychoaktywne.